
La CEA davant la COVID-19

Posicionament de la Patronal per pal·liar les conseqüències econòmiques de la pandèmia

Objectiu: Salvaguardar les empreses i els llocs de treball

La crisi sanitària vinculada a la pandèmia de la COVID-19 ha obligat els governs - d'Andorra i d'arreu- a adoptar mesures de paralització de l'activitat econòmica i de confinament de la població. En el cas d'Andorra, les mesures adoptades pel Govern s'inscriuen en les directrius de l'Organització Mundial de la Salut i tot apunta que estan aconseguint l'efecte desitjat d'aplanar la corba de contagis.

La Confederació Empresarial Andorrana (CEA) fa **plena confiança a les autoritats sanitàries del país i comparteix que l'objectiu primordial és garantir la salut i la seguretat de la ciutadania**, així com minimitzar el risc de col·lapse del sistema sanitari.

En aquests moments, la missió de la CEA, en tant que única patronal transversal del país, es avaluar les conseqüències econòmiques de la situació d'excepcionalitat i proposar mesures per contribuir a pal·liar l'impacte negatiu que la suspensió de l'activitat i el confinament de la població tenen sobre el teixit productiu del país. En aquest sentit, cal fer notar que **la davallada econòmica associada al COVID-19 va arribar a Andorra abans que la mateixa pandèmia**, especialment pel que fa a aquells sectors directament relacionats amb el turisme, que ja van registrar un descens en la facturació durant els darrers dies de febrer.

Segons els analistes, la naturalesa de la crisi econòmica associada a la COVID-19 és la d'una aturada temporal (però molt accentuada) de la demanda i l'oferta, ja que la suspensió de l'activitat ha paralitzat tant el consum com la producció. L'impacte és especialment notable en les economies de serveis, intensives en mà d'obra i dependents del turisme, com l'andorrana. El fet que l'aturada sigui temporal i vingui com a conseqüència d'unes mesures excepcionals que s'aixecaran en la mesura que quedi enrere la crisi sanitària, obliga a **adoptar mesures extraordinàries que garanteixin que l'economia estarà preparada per reprendre l'activitat un cop se superi la situació d'excepcionalitat**.

La prioritat de la patronal és preservar el teixit productiu del país: Si durant aquest període d'excepcionalitat permetem que moltes empreses tanquin i que molts llocs de treball siguin destruïts, la recuperació posterior serà extremadament difícil.

Precisament, perquè l'economia andorrana és una economia de serveis intensiva en mà d'obra, **la principal preocupació de les empreses es poder conservar les seves plantilles fixes**; perquè la fidelització de les persones assalariades és un dels principals actius de qualsevol empresa. Per tant, qualsevol esforç suplementari que calgui fer per mantenir el teixit productiu viu i preservar els llocs de treball ha de ser vist en aquests moments com una inversió de futur.

Cal ser conscients de l'impacte que té una aturada total de l'activitat per a moltes empreses, la facturació de les quals es veu reduïda a zero, i que han de seguir fent front a les despeses de funcionament com els salaris, els lloguers i les quotes hipotecàries o creditícies, entre d'altres. **Un impacte que a curt termini representa una crisi de liquiditat molt notable i que a mitjà termini posa en qüestió la viabilitat de molts projectes empresarials.**

L'escenari immediat: La llei òmnibus aprovada pel Consell General

Amb anterioritat a què el Govern decretés qualsevol cessament d'activitat o qualsevol mesura de confinament i recollida la inquietud d'aquells sectors productius que ja havien començat a notar les conseqüències econòmiques associades a la COVID-19, **la CEA va formular un seguit de propostes encaminades a injectar liquiditat en el teixit productiu.** Aquest primer document de propostes va sorgir d'una reunió celebrada el dimecres 11 de març, que va aplegar tots els sectors presents a la Confederació. L'endemà mateix, el dijous 12 de març, el president de la CEA va traslladar personalment les propostes al ministre de Presidència, Economia i Empresa, Jordi Gallardo.

El paquet de mesures econòmiques posat en marxa pel Govern i avalat per tots els grups presents al Consell General recull bona part d'aquelles propostes formulades per la CEA, com són la condonació de les cotitzacions a la seguretat social, el fraccionament o ajornament d'impostos, la rebaixa de tarifes d'electricitat i telecomunicacions, la flexibilització dels lloguers dels negocis o les mesures laborals que garanteixin un repartiment equitatiu entre l'empresariat i les i els treballadors dels primers dies de l'aturada. Amb tot, la patronal insisteix que **aquestes mesures s'han de fer extensives a tots els sectors i empreses que pateixen una aturada d'activitat o una davallada significativa, amb independència que aquesta activitat hagi estat cessada per decret o no.**

D'altra banda, la patronal també vol fer notar que l'aplicació d'aquest paquet de mesures econòmiques està generant dubtes, i dificultats de gestió i adaptació notables en moltes empreses i professionals del país.

Més enllà dels detalls d'aplicació i de les mancances ja esmentades, la CEA comparteix en línies generals la necessitat i l'adequació de les mesures acordades pel Govern i aprovades pel Consell General. **Són mesures necessàries, però insuficients. Perquè es tracta de mesures pensades per a l'escenari immediat:** per injectar liquiditat al teixit productiu i donar algunes facilitats que ajudin a superar les primeres setmanes d'aturada de l'activitat. Però aquest escenari immediat ja està quedant enrere i les empreses i professionals del país tenen molts dubtes sobre la viabilitat dels seus negocis en les condicions actuals sinó compten amb ajuts suplementaris.

Dels 200 milions de liquiditat anunciats pel Govern, 130 milions corresponen a crèdits a interès zero -els interessos seran assumits per l'Executiu- als quals tenen accés les empreses del país per fer front a despeses corrents i al pagament de quotes creditícies i hipotecàries, entre d'altres. En aquest darrer punt, també caldria aplicar aquesta carència en el pagament de les quotes hipotecàries d'aquells immobles el lloguer dels quals ha quedat suspès, totalment o parcial, en aplicació de la llei òmnibus; per evitar sobrecarregar en excés el sector immobiliari.

Aquestes mesures poden ser efectives per a un escenari d'aturada d'entre dues o tres setmanes, però no és aquest l'horitzó temporal amb el que treballen les autoritats sanitàries, que ja han anunciat que la durada de les restriccions podria ser d'entre un mes i mig a dos mesos. Perquè el recurs a aquest mecanisme de liquiditat va acompanyat -òbviament- d'un deure futur de retornar les quantitats utilitzades.

De la mateixa manera que els governs -d'Andorra i d'arreu- arriben a aquesta crisi amb uns nivells d'endeutament notables, també moltes empreses tenen dificultats de finançament, i són nombroses les que no poden assumir més endeutament. Per tant, **el que cal a mitjà termini al teixit productiu del país per continuar viu durant l'aturada i salvaguardar els llocs de treball, és una major injecció de liquiditat a fons perdut.**

Utilitzar els instruments de la legislació laboral

La CEA va tenir coneixement de les línies mestres del paquet de mesures econòmiques del Govern durant la reunió que el cap de Govern i el ministre de Presidència, Economia i Empresa van mantenir amb els agents econòmics i socials el dilluns 16 de març. Preveient que les mesures que s'adoptarien servien

principalment per a un escenari immediat i a curt termini, la Junta Directiva de la CEA va acordar treballar en una nova proposta per al mitjà termini que contemplés **la posada en marxa del mecanisme de suspensió de contractes laborals, previst a la llei de relacions laborals i que és l'equivalència andorrana dels expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO)**. En aquest sentit, l'equip directiu de la CEA va traslladar aquestes propostes al ministre de Presidència, Economia i Empresa en una reunió mantinguda el dijous 19 de març.

La CEA considera un error haver inclòs a la llei òmnibus la prohibició del mecanisme de suspensió de contractes laborals per causa de força major, perquè aquesta és precisament la via idònia per garantir la salvaguarda del teixit empresarial i dels llocs de treball. En aquest sentit, la patronal exhorta el Govern i el Consell General a aixecar aquesta prohibició -així com a deixar sense efecte el termini de tres dies hàbils per sol·licitar la suspensió- de cara a l'aprovació un nou paquet de mesures econòmiques encaminades a encarar els reptes del mitjà termini. **Perquè la càrrega que representa per a les empreses el pagament dels salaris de l'abril no es pot resoldre amb el recurs a crèdits tous**. Davant d'aquesta disjuntiva, **moltes empreses del país es poden veure abocades a la suspensió de pagaments** a curt termini.

La suspensió de contractes laborals per causa de força major és l'instrument adequat per fer front a la situació actual; i no sembla coherent que, havent-nos dotat com a país d'aquest instrument amb una llei aprovada tot just fa un any, s'opti per deixar aquest instrument sense efectes. Perquè és l'instrument que permet a les empreses que han interromput la seva activitat normal poder descarregar-se del total o d'una part del cost que representen els salaris, sense perdre els llocs de treball; ans al contrari, amb l'objectiu -i fins i tot l'obligació, si es vol- de conservar aquests llocs de treball un cop la causa de força major hagi desaparegut.

El posicionament de la CEA per afrontar amb garanties les properes setmanes és clar: **Permetre l'aplicació de la suspensió de contractes laborals per força major previst a l'article 41 de la llei de relacions laborals amb l'objectiu de salvaguardar els llocs de treball**.

Treballar per una coresponsabilitat real

La patronal entén que l'aplicació de l'article 41 requeriria de la posada en marxa d'unes determinades normes suplementàries, que es podrien desenvolupar per reglament o tractar -cas per cas- en la tramitació administrativa en què s'acordi la suspensió. La proposta de la CEA és que la suspensió prevista a la llei de relacions

laborals es concreti amb uns efectes similars als d'un expedient de regulació temporal d'ocupació.

En aquest sentit, l'element primordial a l'hora de desenvolupar i aplicar les previsions de la llei de relacions laborals és determinar qui es fa càrrec del pagament dels salaris de les persones que tenen la seva relació contractual suspesa. Per a la CEA resulta evident que pertoca a l'administració assumir bona part d'aquesta càrrega. En el cas que la suspensió es tradueix en una rebaixa temporal dels salaris, la CEA és conscient que caldria acordar mesures suplementàries per rebaixar també temporalment els costos dels particulars i de les famílies.

La patronal considera que desenvolupar i aplicar el mecanisme de suspensió de contractes, més enllà de servir al doble objectiu de preservar el teixit productiu i els llocs de treball, permet **implementar el principi de la coresponsabilitat de manera real i efectiva.**

A més, el mecanisme de la suspensió contractual permet avaluar quines empreses passen per problemes associats a la crisi de la COVID-19 i concentrar els recursos en garantir la viabilitat d'aquests projectes empresarials, que sense la situació excepcional que estem vivint, serien viables. **Concentrar els recursos públics -que són per naturalesa escassos- allà on són necessaris i on poden ser efectius** és una de les virtuts que té la via de la suspensió de la relació laboral per causa de força major.

La CEA recorda que, en aquests moments, malgrat tots els ajuts necessaris posats en marxa, **són les empreses i els autònoms i autònomes els que estan suportant en major mesura els costos econòmics de la crisi de la COVID-19.** Per poder afrontar amb garanties les properes setmanes i per estar el més ben preparats possible per a la represa de l'activitat, **cal que el sector públic faci un esforç superior i treballi en un escenari d'injecció de liquiditat a fons perdut per garantir la viabilitat de les empreses i el manteniment dels llocs de treball.**

La millor fórmula per assignar uns recursos limitats

Tot i que la naturalesa de la crisi econòmica desencadenada per la pandèmia de la COVID-19 requereix d'una injecció de liquiditat al teixit productiu, la CEA es partidària que **aquests fons es destinin únicament a garantir la supervivència d'aquelles empreses afectades per la situació excepcional.** Els recursos públics són escassos i la capacitat d'endeutament del Govern es limitada. És per això que la patronal no comparteix una injecció indiscriminada de capital al teixit productiu i es referma en la convicció que el mecanisme de la suspensió de la relació laboral es el

que millor permet analitzar cas per cas i determinar fins a quin punt la viabilitat de les empreses està compromesa per la crisi del COVID-19 o per causes alienes a la mateixa.

La situació actual requereix d'un esforç suplementari de totes les parts implicades: l'administració, l'empresariat, les persones autònomes i les persones assalariades. Però aquesta situació s'ha de viure com un parèntesi, ja que **les polítiques de reducció de l'endeutament i de gestió acurada dels recursos públics són les úniques que -a llarg termini- poden garantir el diferencial competitiu de l'economia andorrana** i, en definitiva, la sobirania del país.

Andorra la Vella, 26 de març de 2020